

Пропозиції
Державної міграційної служби України

до проєкту Закону України
«Про внесення змін до деяких законів
України щодо удосконалення управління загальнообов'язковим
державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та
у сфері реалізації державної політики зайнятості населення»

внесено народним депутатом України Папієвим М.М.
(реєстраційний номер 8331 від 02.01.2023)
пропозиції надаються до першого читання

1. ДМС не підтримує прийняття проєкту Закону у запропонованій редакції.

2. Підпунктом 8 пункту 4 розділу I проєкту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо удосконалення управління загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням на випадок безробіття та у сфері реалізації державної політики зайнятості населення» (далі – проєкт Закону) пропонується статтю 10 Закону України Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» викласти в новій редакції.

Так, передбачається, що уповноважений орган управління в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття (далі – уповноважений орган управління) та його територіальні органи мають право отримання інформації шляхом електронної інформаційної взаємодії з Єдиного державного демографічного реєстру та інтегрованої міжвідомчої інформаційно-комунікаційної системи щодо контролю осіб, транспортних засобів та вантажів, які перетинають державний кордон, здійснюється з використанням єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України.

Проте слід зазначити, що правові та організаційні засади створення та функціонування Єдиного державного демографічного реєстру визначає Закон України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус» (далі – Закон № 5492-VI).

Єдиний державний демографічний реєстр (далі – Реєстр) ведеться з метою ідентифікації особи для оформлення, видачі, обміну, пересилання, вилучення, повернення державі, визнання недійсними та знищення передбачених цим Законом документів. Єдиний державний демографічний реєстр у межах, визначених законодавством про свободу пересування та вільний вибір місця проживання, використовується також для обліку інформації про зареєстроване або задеклароване місце проживання (перебування) особи (абзац третій частини першої статті 4 Закону № 5492-VI).

Відповідно до частини третьої статті 8, частини другої статті 11 Закону № 5492-VI *внесена до Реєстру інформація є конфіденційною*. Нерозголошення конфіденційної інформації гарантується державою. *Збирання, зберігання, використання та захист інформації, що міститься у Реєстрі, здійснюються відповідно до закону.*

Надання інформації, відомостей або інших персональних даних про особу, що містяться у Реєстрі, здійснюється виключно у випадках, передбачених законами України, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та захисту прав людини або за згодою самої особи.

У свою чергу, слід зазначити, що частина перша статті 7 Закону № 5492-VI визначає вичерпний перелік інформації про особу, що вноситься до Реєстру, зокрема біометричні дані (параметри) - відцифрований образ обличчя особи.

При цьому, проект Закону та Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття» не визначає, яка інформація необхідна з Реєстру.

До того ж, звертаємо увагу, що Конституційний Суд України у своєму Рішенні від 11.10.2018 № 7-рп/2018 у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих положень абзацу першого пункту 40 розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного Кодексу України зазначив, що «аналіз положень частин першої, другої статті 32 Конституції України, юридичних позицій Конституційного Суду України дає підстави для висновку, що втручання у конституційне право особи на приватне і сімейне життя шляхом збирання, зберігання, використання та поширення конфіденційної інформації про особу без її згоди допускається, якщо воно передбачене законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини. Таке втручання вважатиметься законним у разі наявності підстави в національному законі, а також за умови, що такий закон відповідатиме принципу верховенства права, закріпленому в частині першій статті 8 Конституції України.»

Водночас Конституційний Суд України у своїх рішеннях від 22.09.2005 № 5-рп, від 08.05.2016 № 3-рп та від 11.10.2018 № 7-р послідовно дотримується позиції, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права (частина перша статті 8 Конституції України), одним з елементів якого є правова визначеність положень законів та інших нормативно-правових актів.

Із конституційних принципів рівності і справедливості випливає вимога визначеності, ясності і недвозначності правової норми, оскільки інше не може забезпечити її однакове застосування, не виключає необмеженості трактування у правозастосовній практиці і неминуче призводить до сваволі.

Конституційний Суд України виходить із того, що принцип правової визначеності не виключає визнання за органом державної влади певних дискреційних повноважень у прийнятті рішень, однак у такому випадку має існувати механізм запобігання зловживанню ними. Цей механізм повинен

забезпечувати, з одного боку, захист особи від свавільного втручання органів державної влади у її права і свободи, а з другого - наявність можливості у особи передбачити дії цих органів.

При розробленні проєктів нормативно-правових актів слід визначати точний перелік персональних даних, а також мету для отримання персональних даних.

На зазначеному неодноразово наголошував Уповноважений Верховної Ради України з прав людини у своїх роз'ясненнях.

Також звертаємо увагу, що обсяг інформації про фізичну особу, що збирається, має бути відповідним, адекватним та ненадмірним відносно визначеної мети обробки даних (принцип необхідності та пропорційності обробки) (частина третя статті 6 Закону України «Про захист персональних даних»).

Відповідно до цього принципу склад та зміст персональних даних, що обробляються володільцем, а також спосіб їх обробки повинні відповідати легітимній меті їх обробки.

Так, оброблятися повинні виключно ті дані, обробка яких необхідна для досягнення мети і при цьому слід враховувати, якщо навіть певні дані і є необхідними для досягнення мети, їх обробка буде не законною, якщо її можна досягти і не здійснюючи обробки вказаних даних.

З огляду на наведене, з метою дотримання принципу верховенства права пропонуємо в проєкті Закону передбачити мету, визначити склад та зміст відомостей та інших персональних даних про особу, які передаватимуться з Реєстру.

**Голова Державної
міграційної служби України**

Наталія НАУМЕНКО

«___» _____ 2023 р.